

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 18ης Μαρτίου 2010 (*)

«Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας – Δικαίωμα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα στην κοινωνία της πληροφορίας – Οδηγία 2001/29/EK – Άρθρο 3 – Έννοια της “παρουσιάσεως στο κοινό” – Έργα που παρουσιάζονται μέσω συσκευών τηλεοράσεως τοποθετημένων σε δωμάτια ξενοδοχείων»

Στην υπόθεση C-136/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε ο Άρειος Πάγος (Ελλάδα) με απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Απριλίου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Δημιουργών Θεατρικών και Οπτικοακουστικών Έργων

κατά

Διβάνη Ακρόπολις Ανώνυμη Ξενοδοχειακή και Τουριστική Εταιρία,

παρισταμένου του:

Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász και J. Malenovský (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: R. Grass

κρίνοντας ότι πρέπει να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη, σύμφωνα με το άρθρο 104, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3 της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10).

2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης Δημιουργών Θεατρικών και Οπτικοακουστικών Έργων (στο εξής: ΟΣΔΔΘΟΕ) και της Διβάνη Ακρόπολις Ανώνυμη Τουριστική και Ξενοδοχειακή Εταιρία (στο εξής: Διβάνη Ακρόπολις), με αντικείμενο την προβαλλόμενη προσβολή, εκ μέρους της εταιρίας, δικαιωμάτων δημιουργού των οποίων τη διαχείριση έχει αναλάβει ο ΟΣΔΔΘΟΕ.

Το νομικό πλαίσιο

Οι διεθνείς κανονιστικές ρυθμίσεις

3 Η Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1).

4 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της Συμφωνίας αυτής ορίζει:

«Τα μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν τα άρθρα 1 έως 21 της Συμβάσεως της Βέρνης (1971), καθώς και το προσάρτημα της ίδιας συμβάσεως. Παρ' όλα αυτά, τα μέλη δεν αποκτούν δικαιώματα ούτε υποχρεώσεις βάσει της παρούσας συμφωνίας αναφορικά με τα δικαιώματα που παραχωρούνται βάσει του άρθρου 6α της προαναφερθείσας σύμβασης και με τα δικαιώματα που απορρέουν από την εν λόγω διάταξη.»

5 Κατά το άρθρο 11 της Συμβάσεως της Βέρνης, για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971), ως έχει μετά την τροποποίηση της 28ης Σεπτεμβρίου 1979 (στο εξής: Σύμβαση της Βέρνης):

«1. Οι δημιουργοί θεατρικών, μουσικοθεατρικών και μουσικών έργων έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν:

i) τη δημόσια αναπαράσταση ή εκτέλεση των έργων τους, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας εκτέλεσης με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο,

ii) τη με όλα τα μέσα δημόσια μετάδοση της αναπαράστασης ή εκτέλεσης των έργων τους.

2. Τα ίδια δικαιώματα έχουν οι δημιουργοί θεατρικών ή μουσικοθεατρικών έργων καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος των δικαιωμάτων τους επί του πρωτότυπου έργου, όσον αφορά τη μετάφραση των έργων τους.»

6 Το άρθρο 11α, σημείο 1, της Συμβάσεως της Βέρνης ορίζει:

«Οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν:

i) τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση των έργων τους ή την παρουσίαση στο κοινό των έργων αυτών με κάθε άλλο μέσο που χρησιμεύει για την ασύρματη μετάδοση σημάτων, ήχων ή εικόνων,

ii) οποιαδήποτε καλωδιακή ή ασύρματη παρουσίαση στο κοινό του ραδιοτηλεοπτικού έργου, όταν η παρουσίαση αυτή πραγματοποιείται από οργανισμό άλλον από αυτόν από τον οποίο προέρχεται,

iii) την παρουσίαση του ραδιοτηλεοπτικού έργου στο κοινό μέσω μεγαφώνου ή κάθε άλλου αναλόγου μέσου μεταδόσεως σημάτων, ήχων ή εικόνων.»

7 Στις 20 Δεκεμβρίου 1996 συνάφθηκαν στη Γενεύη, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΠΙ), η Συνθήκη του ΠΟΠΙ για τις ερμηνείες, τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, καθώς και η Συνθήκη του ΠΟΠΙ για τα δικαιώματα του δημιουργού (ΕΕ 1998, C 165, σ. 9). Οι δύο αυτές συνθήκες εγκρίθηκαν εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 2000/278/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 2000 (ΕΕ L 89, σ. 6).

8 Το άρθρο 8 της Συνθήκης του ΠΟΠΙ για τα δικαιώματα του δημιουργού ιδιοκτησίας ορίζει:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 11, παράγραφος 1 σημείο 2, του άρθρου 11α, παράγραφος 1, σημεία 1 και 2, του άρθρου 11β, παράγραφος 1, σημείο 2, του άρθρου 14, παράγραφος 1, σημείο 2, και του άρθρου 14α, παράγραφος 1, της Συμβάσεως της Βέρνης, οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων έχουν αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν κάθε παρουσίαση των έργων τους στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, περιλαμβανομένης της διάθεσης στο κοινό των έργων τους κατά τρόπο ώστε τα μέλη του κοινού να μπορούν να έχουν πρόσβαση σ' αυτά από τον τόπο και κατά τον χρόνο της ατομικής επιλογής τους.»

9 Κατά τη διπλωματική διάσκεψη της 20ής Δεκεμβρίου 1996, τα συμβαλλόμενα μέρη προέβησαν σε κοινές δηλώσεις σχετικά με τη Συνθήκη του ΠΟΠΙ για τα δικαιώματα του δημιουργού.

10 Η κοινή δήλωση που αφορά το άρθρο 8 της εν λόγω Συνθήκης έχει ως εξής:

«Η απλή παροχή των φυσικών μέσων για την παροχή της δυνατότητας ή την πραγματοποίηση παρουσίασης στο κοινό θεωρείται ότι δεν αποτελεί αυτή καθαυτή παρουσίαση κατά την έννοια της παρούσας συνθήκης ή της σύμβασης της Βέρνης. Θεωρείται περαιτέρω ότι καμία από τις διατάξεις του άρθρου 10 δεν αποκλείει τη δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών να εφαρμόζουν το άρθρο 11α, παράγραφος 2.»

Η νομοθεσία της Ένωσης

11 Κατά την ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29:

«Κάθε εναρμόνιση του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας, διότι τα εν λόγω δικαιώματα είναι ουσιώδη για την πνευματική δημιουργία. Η προστασία τους συμβάλλει στη διατήρηση και ανάπτυξη της δημιουργικότητας προς όφελος των

δημιουργών, των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών, των καταναλωτών, του πολιτισμού, της βιομηχανίας και του κοινού γενικότερα. Ως εκ τούτου, η πνευματική ιδιοκτησία έχει αναγνωρισθεί ως αναπόσπαστο μέρος της ιδιοκτησίας.»

12 Η δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής έχει ως εξής:

«Για να συνεχίσουν τη δημιουργική και καλλιτεχνική τους εργασία, οι δημιουργοί ή οι ερμηνευτές και εκτελεστές καλλιτέχνες πρέπει να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τη χρήση των έργων τους, όπως και οι παραγωγοί για να μπορούν να χρηματοδοτούν αυτές τις δημιουργίες. Οι απαιτούμενες επενδύσεις για την παραγωγή προϊόντων, όπως τα φωνογραφήματα, οι ταινίες ή τα προϊόντα πολυμέσων, και υπηρεσιών όπως οι “κατ’ αίτησιν” υπηρεσίες, είναι σημαντικές. Χρειάζεται κατάλληλη έννομη προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εύλογη αμοιβή και η ικανοποιητική απόδοση των σχετικών επενδύσεων.»

13 Κατά τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας:

«Η διπλωματική διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα [του ΠΟΠΙ] τον Δεκέμβριο του 1996, κατέληξε στην έγκριση δύο νέων συνθηκών, της Συνθήκης του [ΠΟΠΙ] για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και της Συνθήκης του [ΠΟΠΙ] για τις ερμηνείες και εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, που αφορούν την προστασία των δημιουργών και την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων αντίστοιχα. Οι εν λόγω συνθήκες προσαρμόζουν σημαντικά τη διεθνή προστασία του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του “ψηφιακού θεματολογίου”, και βελτιώνουν τα μέσα καταπολέμησης της πειρατείας σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Κοινότητα και τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν ήδη υπογράψει τις εν λόγω συνθήκες, ενώ παράλληλα προχωρεί η διαδικασία επικύρωσής τους από τα κράτη μέλη και την Κοινότητα. Η παρούσα οδηγία συμβάλλει επίσης στην εκπλήρωση ορισμένων από τις νέες αυτές διεθνείς υποχρεώσεις.»

14 Κατά την εικοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής:

«Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εναρμονίσει περαιτέρω το δικαίωμα του δημιουργού να παρουσιάζει στο κοινό. Το δικαίωμα αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί κατά ευρεία έννοια ότι καλύπτει κάθε παρουσίαση σε κοινό το οποίο δεν παρίσταται στον τόπο της παρουσίασης. Το δικαίωμα αυτό θα πρέπει να καλύπτει κάθε σχετική μετάδοση ή αναμετάδοση ενός έργου στο κοινό με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής. Το δικαίωμα αυτό δεν θα πρέπει να καλύπτει άλλες πράξεις.»

15 Η εικοστή έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29 έχει ως εξής:

«Η απλή παροχή των υλικών μέσων για τη διευκόλυνση ή την πραγματοποίηση της παρουσίασης δεν αποτελεί καθαυτή παρουσίαση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.»

16 Το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους,

ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διάθεση στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος:

α) στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές, όσον αφορά την εγγραφή σε υλικό φορέα των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους,

β) στους παραγωγούς φωνογραφήματων, όσον αφορά τα φωνογραφήματά τους,

γ) στους παραγωγούς της πρώτης υλικής ενσωμάτωσης ταινιών, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους,

δ) στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους, που μεταδίδονται ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής αναμετάδοσης.

3. Τα δικαιώματα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δεν αναλώνονται με οιαδήποτε πράξη παρουσίασης ή διάθεσης στο κοινό, με την έννοια του παρόντος άρθρου.»

Η εθνική νομοθεσία

17 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του νόμου 2121/1993, περί πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων και πολιτιστικών θεμάτων (ΦΕΚ Α' 25/4.3.1993), αποσκοπεί στη μεταφορά διαφόρων διατάξεων οδηγίων στην εσωτερική νομοθεσία και έχει ως εξής:

«1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στους δημιουργούς ιδίως την εξουσία (δικαίωμα) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

[...]

η) Την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στα έργα αυτά, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται με οποιαδήποτε πράξη παρουσίασης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης.»

18 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 2121/1993:

«Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό κύκλο της οικογένειας και το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, ανεξαρτήτως από το αν τα πρόσωπα αυτού του ευρύτερου κύκλου βρίσκονται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χώρους.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

19 Στις 9 Δεκεμβρίου 2003, ο ΟΣΔΔΘΟΕ άσκησε αγωγή ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών κατά της Διβάνη Ακρόπολις για προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των οποίων τη διαχείριση έχει αναλάβει ο ΟΣΔΔΘΟΕ.

20 Η Διβάνη Ακρόπολις είναι κατά νόμον υπεύθυνη για τη λειτουργία του πολυτελούς ξενοδοχείου «Διβάνη Παλάς Ακρόπολις», με 253 δωμάτια, στα οποία η εταιρία έχει τοποθετήσει συσκευές τηλεοράσεως συνδεδεμένες με την κεντρική κεραία του ξενοδοχείου, μέσω της οποίας λαμβάνεται το σήμα των τηλεοπτικών σταθμών. Οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα, κατά τη διαμονή τους, να παρακολουθούν όποια τηλεοπτική εκπομπή επιθυμούν. Οι τηλεοπτικοί δίαυλοι περιλαμβάνουν στα προγράμματά τους την έμμεση μετάδοση, με τη χρήση υλικών φορέων, οπτικοακουστικών έργων, επί των οποίων έχουν δικαιώματα δημιουργού ορισμένα μέλη του ΟΣΔΔΘΟΕ.

21 Με την απόφαση 2571/2004, το Μονομελές Πρωτοδικείο δέχθηκε την αγωγή του ΟΣΔΔΘΟΕ. Το Εφετείο Αθηνών, όμως, με την απόφαση 7594/2005, εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση.

22 Με την απόφασή του αυτή, το Εφετείο Αθηνών έκρινε ότι η παροχή τηλεοράσεων από τη Διβάνη Ακρόπολις και η χρήση τους από τους προσωρινώς διαμένοντες στα δωμάτια του ξενοδοχείου δεν συνιστούν παρουσίαση του έργου στο κοινό, διότι το δωμάτιο του ξενοδοχείου δεν είναι δημόσιος χώρος, αλλ' αντιθέτως, τόπος προσωρινής διαμονής του χρήστη, εντός του οποίου αυτός παρακολουθεί ιδιωτικώς τηλεοπτικές εκπομπές κατά δική του επιλογή και όχι κατ' επιλογήν των υπευθύνων της ξενοδοχειακής εταιρίας. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση του Εφετείου Αθηνών, η εταιρία, πέραν της τοποθέτησεως της κεραίας και των συσκευών στα δωμάτια του ξενοδοχείου, δεν εμπλέκεται με άλλο τρόπο στη χρήση τους. Επιπλέον, οι πελάτες του ξενοδοχείου δεν αποτελούν νέο κοινό, αλλά κοινό που ήδη έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί τα τηλεοπτικά προγράμματα από την κατοικία του. Τέλος, η λήψη κάθε μεταδιδόμενου έργου από τον εκάστοτε χρήστη δεν συνιστά προσβολή της εξουσίας μεταδόσεως που διαθέτει ο δημιουργός, διότι η δυνατότητα λήψεως του προγράμματος αποτελεί φυσική συνέπεια της εκπομπής.

23 Στις 10 Νοεμβρίου 2005, ο ΟΣΔΔΘΟΕ άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών ενώπιον του Αρείου Πάγου.

24 Στο πλαίσιο της κύριας δίκης, επιτράπηκε στο Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος (στο εξής: ΞΕΕ) να παρέμβει υπέρ της Διβάνη Ακρόπολις.

25 Εν συνεχεία, στις 7 Δεκεμβρίου 2006, στο πλαίσιο προδικαστικής διαδικασίας, το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του στην υπόθεση C-306/05, SGAE (Συλλογή 2006, σ. I-11519), με την οποία έκρινε ότι η διανομή σήματος από το ξενοδοχείο στους πελάτες που διαμένουν στα δωμάτια του ξενοδοχείου, μέσω συσκευών τηλεοράσεως, συνιστά παρουσίαση στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, χωρίς να έχει σημασία ποια είναι η τεχνική μεταδόσεως του σήματος.

26 Ο Άρειος Πάγος έχει αμφιβολίες ως προς το αν η απάντηση που έδωσε το Δικαστήριο, με την προπαρατεθείσα απόφαση SGAE, καλύπτει και το νομικό ζήτημα που ανέκυψε στο πλαίσιο της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω.

27 Αντιθέτως προς την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση SGAE, στην υπόθεση της οποίας επελήφθη ο Άρειος Πάγος πρόκειται απλώς για τοποθέτηση, από τον ξενοδόχο, συσκευών τηλεοράσεως στα δωμάτια και μιας κεντρικής κεραίας στο ξενοδοχείο, δηλαδή απλώς για παροχή υλικών μέσων, προκειμένου να διευκολυνθεί και να καταστεί δυνατή η παρουσίαση του έργου στους πελάτες του ξενοδοχείου. Εξάλλου, με την απόφασή του αυτή, το Δικαστήριο δεν διευκρίνισε σε τι διαφέρει «η απλή παροχή των φυσικών μέσων για την παροχή της δυνατότητας ή την πραγματοποίηση παρουσίασης στο κοινό» από τη «διανομή σήματος μέσω συσκευών τηλεοράσεως στους πελάτες του ξενοδοχείου». Επίσης, το Δικαστήριο δεν διευκρίνισε την έννοια «διανομή του εκπεμπόμενου έργου στην πελατεία αυτή μέσω συσκευών τηλεοράσεως» ούτε γιατί η τοποθέτηση μόνον κεντρικής κεραίας και συσκευών στα δωμάτια δεν συνιστά «απλώς τεχνικό μέσο για την εξασφάλιση ή τη βελτίωση της λήψεως του πρωτοτύπου της εκπομπής εντός της ζώνης καλύψεώς της», αλλά, αντιθέτως, τεχνική παρέμβαση του ξενοδόχου, ώστε οι πελάτες του να έχουν πρόσβαση σε προστατευόμενο έργο.

28 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο Άρειος Πάγος αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Ερωτάται αν απλώς και μόνο η τοποθέτηση, από τον ξενοδόχο στα δωμάτια του ξενοδοχείου, συσκευών τηλεοράσεως και η σύνδεσή τους με την εγκατεστημένη στο ξενοδοχείο κεντρική κεραία, χωρίς καμία άλλη ενέργεια ή μεσολάβηση ή παρέμβαση του ξενοδόχου, συνιστούν παρουσίαση του έργου στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2001/29 [...] και, ειδικότερα, αν, σύμφωνα με την προαναφερθείσα [...] απόφαση [SGAE], υπάρχει εν προκειμένω διανομή σήματος, μέσω συσκευών τηλεοράσεως στους πελάτες που διαμένουν στα δωμάτια του ξενοδοχείου, με σχετική τεχνική παρέμβαση του ξενοδόχου».

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

29 Κατά το άρθρο 104, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η απάντηση σε ερώτημα υποβληθέν με αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

30 Το Δικαστήριο κρίνει ότι τούτο συμβαίνει εν προκειμένω.

31 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν ο ξενοδόχος που εγκαθιστά συσκευές τηλεοράσεως στα δωμάτια του ξενοδοχείου και τις συνδέει με κεντρική κεραία προβαίνει, εξ αυτού του γεγονότος και μόνο, σε πράξη παρουσιάσεως έργου στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, και, ειδικότερα, αν η εν λόγω τεχνική παρέμβαση συνιστά διανομή σήματος μέσω των συσκευών αυτών, κατά την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως SGAE.

32 Ο ΟΣΔΔΘΟΕ, η Γαλλική και η Πολωνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φρονούν ότι η τοποθέτηση συσκευών τηλεοράσεως από τον ξενοδόχο και η σύνδεσή τους με κεντρική κεραία συνιστά παρουσίαση έργου στο κοινό. Η Διβάνη Ακρόπολις και το ΞΕΕ υποστηρίζουν ότι η πράξη του ξενοδόχου συνιστά απλώς και μόνον παροχή υλικών μέσων και όχι παρουσίαση του έργου σε νέο κοινό, οπότε δεν υφίσταται, εν προκειμένω, διανομή σήματος στους πελάτες που διαμένουν στα δωμάτια του ξενοδοχείου.

33 Με τη σκέψη 46 της προπαρατεθείσας αποφάσεως SGAE, το Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι η απλή παροχή υλικών μέσων, στην οποία εμπλέκονται συνήθως, πέραν του ξενοδοχείου, επιχειρήσεις που εξειδικεύονται στην πώληση ή στην εκμίσθωση συσκευών τηλεοράσεως, δεν συνιστά, από μόνη της, παρουσίαση έργου στο κοινό κατά την έννοια της οδηγίας 2001/29.

34 Πάντως, με την εν λόγω σκέψη 46, το Δικαστήριο διευκρίνισε περαιτέρω ότι, μολονότι η απλή παροχή υλικών μέσων δεν συνιστά, από μόνη της, παρουσίαση έργου στο κοινό, εντούτοις η εγκατάσταση αυτή μπορεί να καταστήσει τεχνικά δυνατή την πρόσβαση του κοινού στα μεταδιδόμενα έργα. Επομένως, το ξενοδοχείο που, μέσω τοποθετημένων κατ' αυτόν τον τρόπο συσκευών τηλεοράσεως, διανέμει σήμα στα δωμάτια των πελατών του, προβαίνει σε παρουσίαση έργου στο κοινό, ανεξαρτήτως της τεχνικής που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση του σήματος.

35 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου αφορούν, κατά κύριο λόγο, τη διάκριση μεταξύ της απλής παροχής των μέσων που καθιστούν δυνατή την παρουσίαση έργου στο κοινό και της διανομής σήματος σε πελάτες ξενοδοχείου με τη χρήση συσκευών τηλεοράσεως.

36 Η διάκριση αυτή γίνεται κατανοητή υπό το πρίσμα των κρίσεων που διατύπωσε το Δικαστήριο με τις σκέψεις 41 και 42 της προπαρατεθείσας αποφάσεως SGAE.

37 Με τη σκέψη 41 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο δημιουργός επέτρεψε τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση του έργου του, έχοντας υπόψη του μόνον τους άμεσους χρήστες, ήτοι τους κατόχους συσκευών λήψεως, οι οποίοι λαμβάνουν τις εκπομπές μεμονωμένα ή στο πλαίσιο του ιδιωτικού ή οικογενειακού τους περιβάλλοντος.

38 Πάντως, κατά το Δικαστήριο, η πελατεία του ξενοδοχείου αποτελεί νέο κοινό σε σχέση με το κοινό που είχε υπόψη του ο δημιουργός όταν επέτρεψε τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση του έργου του. Συγκεκριμένα, η διανομή του ραδιοτηλεοπτικώς εκπεμπόμενου έργου στην πελατεία του ξενοδοχείου μέσω συσκευών τηλεοράσεως δεν αποτελεί απλώς τεχνικό μέσο που εξασφαλίζει ή βελτιώνει τη λήψη της αρχικής εκπομπής εντός της ζώνης καλύψεώς της. Αντιθέτως, το ξενοδοχείο παρεμβάλλεται, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών της πράξεως αυτής, παρέχοντας στους πελάτες του πρόσβαση στο προστατευόμενο έργο. Συγκεκριμένα, χωρίς την παρέμβαση αυτή, οι πελάτες του ξενοδοχείου, μολονότι βρίσκονται εντός της ζώνης καλύψεως, δεν θα μπορούσαν, κατ' αρχήν, να έχουν πρόσβαση στο μεταδιδόμενο έργο (προπαρατεθείσα απόφαση SGAE, σκέψη 42).

39 Από τις ανωτέρω σκέψεις και, ειδικότερα, από τη φράση «διανομή του εκπεμπόμενου έργου [...] μέσω συσκευών τηλεοράσεως» προκύπτει ότι ο ξενοδόχος που εγκαθιστά στα δωμάτια του ξενοδοχείου του συσκευές τηλεοράσεως για τη λήψη ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών προβαίνει σε παρουσίαση έργου στο κοινό, κατά την έννοια της οδηγίας 2001/29, διότι σκοπίμως παρέχει σε νέο κοινό, αποτελούμενο από την πελατεία του, πρόσβαση σε προστατευόμενο έργο.

40 Επομένως, ως απλή παροχή υλικών μέσων, κατά την έννοια της σκέψεως 46 της προπαρατεθείσας αποφάσεως SGAE, νοείται μόνον η πώληση ή η μίσθωση συσκευών τηλεοράσεως από εξειδικευμένες επιχειρήσεις. Πράγματι, δεν θα μπορούσε

να γίνει δεκτό, εξ αυτού του λόγου και μόνον, ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις προβαίνουν σε παρουσίαση έργου στο κοινό.

41 Αντιθέτως, ως διανομή σήματος «μέσω τηλεοπτικών συσκευών», κατά την έννοια της σκέψεως 46 της προπαρατεθείσας αποφάσεως SGAE, νοείται, υπό ευρεία έννοια, κάθε τεχνική παρέμβαση του ξενοδόχου, ανεξαρτήτως της μορφής του εξοπλισμού που αυτός εγκαθιστά στο ξενοδοχείο, μέσω της οποίας ο πελάτης δύναται να λαμβάνει σήμα στο δωμάτιό του και να αποκτά έτσι πρόσβαση στο έργο που εκπέμπεται ραδιοτηλεοπτικά.

42 Επομένως, δεν είναι βάσιμα τα επιχειρήματα της Διβάνη Ακρόπολις και του ΞΕΕ, ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο ξενοδόχος που συνδέει τις συσκευές της τηλεοράσεως με την κεντρική κεραία ξενοδοχείου δεν προβαίνει σε παρουσίαση έργου στο κοινό, αλλ' απλώς διευκολύνει τη λήψη και βελτιώνει την ποιότητα του σήματος, το οποίο λαμβάνεται απευθείας από τις τοποθετημένες στα δωμάτια συσκευές.

43 Κατόπιν των ανωτέρω, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο ξενοδόχος που τοποθετεί στα δωμάτια του ξενοδοχείου συσκευές τηλεοράσεως και τις συνδέει με την κεντρική κεραία του ξενοδοχείου προβαίνει, εξ αυτού του γεγονότος και μόνο, σε παρουσίαση έργου στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29.

Επί των δικαστικών εξόδων

44 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαινεται:

Ο ξενοδόχος που τοποθετεί στα δωμάτια του ξενοδοχείου συσκευές τηλεοράσεως και τις συνδέει με την κεντρική κεραία του ξενοδοχείου προβαίνει, εξ αυτού του γεγονότος και μόνο, σε παρουσίαση έργου στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.

(υπογράφes)